

Mahremiyet kuralları hakkında karşılaştırılmalı bir analiz

**ÇETİN KAYA
KOÇ**

Erişim özgürlüğünün bir tanımını yapmak için kolay bir şablon ortaya çıkmış durumda.

Bir önceki yazımızın anahatları üzerinde kalarak, vatandaş olarak devletten ve kolluk kuvvetlerinden beklediğimiz mahremiyetin kurallarının sınırları konusunda karşılaştırılmalı bir analiz yapmak istiyorum. Karşılaştıracağım ülkeler, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD). Tabii ki vatandaş ve tüketici olarak şahsi bilgilerimizi kısmen sürekli veya geçici olan tutan başka oyuncular da (doktorumuz, terapistimiz, vb.) mahremiyet kurallarına dikkat etmek zorunda. Ancak burada belirleyici güç yine devlet. Kanun koyucu olarak meclisler, yorumlayıcı olarak mahkemeler, yürütücü olarak hükümetler ve nihayet uygulayıcı ve caydırıcı güç olarak kolluk kuvvetleri. Eğer kanunların bu şekilde tezahür eden gücü olmazsa, doktorunuz ve bakkalınızın ne yapacağınız tahmin bile edemezsiniz.

Söylediğim gibi her iki ülkede kolluk kuvvetleri ve onların sözcüleri durumunda olanlar, meclislerden devamlı bir şekilde vatandaş mahremiyet ve özgürlüklerinin sınırlarını daraltmalarını istiyorlar. Yakın bir zaman için ABD kongresinde yapılan bir toplantıda bir kolluk kuvveti sözcüsü, terörizmle mücadele

edilebilmesi için artık eski anlaşıldığı haliyle mahremiyet yerine daha dar bir tanım olması gerektiğini savundu. Türkiye’de ise bazı internet sitelerinin yayınların engellenmesi ve ayrıca internet kahvelerinin kayıt tutmalarını zorunlu hale getiren bir kanun yürürlükte şimdi. Ülkemizde bu kısıtlamanın nedeni olarak “çocuk pornografisi” gibi zararlı yayınların engellenmesi gerektiği öne sürüldü.

Gördüğümüz gibi mahremiyetin ve erişim özgürlüğünün daraltılmış bir tanımını yapmak için kolay bir şablon ortaya çıkmış durumda. ABD’de insanları “terörizme karşı korumak” ve Türkiye’de ise çocukları “pornografiye karşı korumak” iddiaları ile sınırları daraltmak için insanları ikna etmek mümkün olduğuna göre, başka bir ülkede insanların hassas oldukları bir konuyu ileri sürerek (biraz inandırıcı nedenler de lazım) aynı sonuca ulaşmak gayet olası.

Kolluk kuvvetlerinin işleri kolaylaşıyor ancak hepimizin özgürlükleri daraltılıyor ve mahremiyetleri ihlal ediliyor. Ne yazık ki bu süreci yavaşlatacak veya engelleyecek entelektüel ve toplumsal bir güç ise henüz ortalıkta görülüyor.

koc@krip.to